

PATENTNÍ ÚŘAD
REPUBLIKY

ČESKOSLOVENSKÉ.

Třída 42 k.

Vydáno 10. listopadu 1926.

PATENTOVÝ SPIS č. 20003.

CARBIC LIMITED, LONDÝN.

Počítací přístroj.

Přihlášeno 21. srpna 1923.

Chráněno od 15. června 1926.

Předmětem vynálezu jest počítací přístroj onoho typu, jenž obsahuje dva sousední válce, které se mohou posouvat navzájem osově i natáčeti úhlově proti sobě, a na nichž ve šroubovicích jsou upraveny logaritmické stupnice (nebo stupnice logaritmů), na nichž se může odečítati válcovým běhounem s jednou neb několika ukazovacími značkami, které se nařizují vůči oběma stupnicím.

Běhoun u tohoto přístroje sestává ze dvou neb více trubkových členů stupnicových, jež se mohou po sobě posouvat, a z nichž vnitřní se posouvá po jednom ze stupnicových válců, při čemž jeden nebo několik z těchto členů, po případě všechny kromě jednoho mají ve šroubovicích upravené logaritmické stupnice, vyryté na válcové ploše, a jejich dělení k dělení stupnice předcházejí v určitém vztahu, odpovídajícím na př. procentním změnám určité dané hodnoty.

Na připojeném výkresu jest znázorněn příklad provedení přístroje podle vynálezu.

Počítadlo v tomto provedení má řadu stupnic, jejichž sestavou se zjistí množství hmoty, na př. stanoviti kubický obsah dřeva v krychlových stopách a zjistí se také na př. přípustné změny vzniklé seschnutím, přiřezáním a pod. Jedná se na př. o stanovení hrubého neopracovaného kubického obsahu dřeva, jehož bylo použito pro určitou stavbu, jsou-li změřeny hotové rozměry dřeva ve stavbě:

Na přístroji jsou dva hlavní válce 1 a 2 se stupnicemi; válec 2 může se posouvat ve válci 1. Mimo to má přístroj běhoun s pěti trubkovými členy 3, 4, 5 a 6, z nichž každý má svoji stavěcí značku. Horní člen 7 má dvě stavěcí značky a to jednu na horním, jednu na dolním okraji.

Stupnicové válce 1 a 2 a trubkové členy 3, 4, 5 a 6 mají ve šroubovicích upravené logaritmické stupnice, o tomtéž stoupání.

Stupnice na válci 1 má dělení, jež značí rozměry ve stopách. Válec 2 má stupnici s krychlovými stopami. Členy 3 a 4 mají délky, jež znázorňují rozměry v palcích, kdežto na členech 5 a 6 jsou hodnoty procentuální. Tyto stupnice jsou na válcových površích zmíněných trubkových členů.

Nežli se přístroje použije, vytáhne se válec 2 úplně nahoru, při čemž jeho západka (nezakreslena) zapadne do příslušné části válce 1, takže válce 1 a 2 se spojí v určité vzájemné natočené poloze.

Při používání postaví se stavěcí značka členů 3 na změřenou délku běžných stop materiálu, jehož objem se má určit. Značka na členu 4 se nařídí na šířkový rozměr na stupnici členu 3, a stavěcí značka členu 5 se postaví na stupnici členu 4 k hodnotě udávající rozměr tloušťky. Stavěcí značka členu 6 nastaví se k procentovému údaji, jenž značí na př. přípustné smrštění, na stupnici členu 5, kdežto stavěcí značka na dolním okraji členu 7 se nařídí proti přípustné procentuelní hodnotě, vyjadřující úbytek vzniklý na př. opracováním na stupnici členu 6.

Stavěcí značka na horním okraji členu 7 udává potom hrubý kubický obsah v krychlových jednotkách.

Kolem dolních okrajů členů 3, 4, 5, 6 a 7 i kolem horního okraje členu 7 jsou stupnice, jichž dělení jsou vzájemně v určitém poměru a odpovídají procentuelním změnám, jimž jest podrobena skutečná stanovená hodnota.

Vynález může připouštět různé změny a hodí se pro různé druhy výpočtů, a podle nich se uspořádají příslušné stupnice. Lze užítí též většího nebo menšího počtu běhounů nad sebou než v popsáném příkladě.

Stupnice může mít dělení podle logaritmů nebo logaritmů logaritmů, při čemž jednotlivé stupnicové členy jsou proti sobě úhlově natočitelné i osově posunutelné, jak již výše popsáno.

Mimo to možno pojistiti vhodným zařízením jednotlivé stupnice členy tak, aby se nedaly se sebe sesmeknouti.

Patentové nároky.

1. Počítací přístroj se dvěma sousými stupnicovými válci a po nich se posunujícím běhounem, vyznačený tím, že běhoun sestává ze dvou nebo více trubkovitých částí po sobě teleskopicky posuvných, z nichž vnitřní člen se posouvá po jednom stupnicovém válci a z nichž jeden nebo několik anebo všechny kromě jednoho nesou na svém válcovém povrchu o sobě známé šroubově probíhající logaritmické nebo log-log dělení a jsou opatřeny též okrajovým dělením.

2. Počítací přístroj podle nároku 1, vyznačený tím, že zevní trubkový člen posouvá se svým koncem po druhém sousovém stupnicovém válci a jest o sobě známým způsobem opatřen na jednom neb obou okrajích značkou nebo dělením.

20003

Třída 42k.

